

Total No. of Questions : 6]

SEAT No. :

PE2089

[Total No. of Pages : 2

[6562]-201

First Year LL.M.

**101 : INTRODUCTION TO LEGAL THEORY
(2014 Pattern) (Credit System) (Semester - I) (Paper - I)**

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) Question No.1 is compulsory, it carries 14 marks.*
- 2) Answer any three questions out of the remaining, each carries 12 marks.*

Q1) Write notes on any two of the following.

- a) John Locke
- b) Meaning and definition of Law
- c) Value of Judgments
- d) Significance of Natural Law

Q2) What do you mean by American legal Realism? Explain with relevant case laws.

Q3) Explain the contribution of Prof. Selznick to the Philosophy of Law.

Q4) Define Jurisprudence. Explain the concept of Jurisprudence and Inter-relationship of Jurisprudence with Social Sciences.

Q5) What do you understand by analytical theory of Law given by Austin? Explain with the help of apt illustrations and relevant case laws.

Q6) Critically examine the H.L.A. Hart's Semi-sociological Natural Law Theory. Enlighten the relevance of the theory in contemporary era.

P.T.O.

Total No. of Questions : 6]

PE2089

[6562]-201

First Year LL.M.

101 : INTRODUCTION TO LEGAL THEORY
(2014 Pattern) (Credit System) (Semester - I) (Paper - I)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :- 1) प्रश्न क्रमांक 1 अनिवार्य आहे, त्यास 14 गुण आहेत.
2) उर्वरित पैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या, प्रत्येकी 12 गुण आहेत.
-

प्र.1) खालीलपैकी कोणत्याही दोन वर टिपा लिहा.

- अ) जॉन लॉक
- ब) कायद्याचा अर्थ आणि व्याख्या
- क) न्यायाचे मूल्य
- ड) नैसर्गिक कायद्याचे महत्त्व

प्र.2) अमेरिकन कायदेशीर वास्तववाद म्हणजे काय? संबंधित न्यायालयीन निकालांसह स्पष्ट करा.

प्र.3) प्रो. सेल्झनिक यांचे कायद्याच्या तत्त्वज्ञानातील योगदान स्पष्ट करा.

प्र.4) न्यायशास्त्राची व्याख्या करा. न्यायशास्त्र आणि न्यायशास्त्राचा सामाजिक विज्ञानाशी आंतरसंबंध या संकल्पना स्पष्ट करा.

प्र.5) ऑस्टिनने दिलेल्या कायद्याच्या विश्लेषणात्मक सिद्धांतावरून तुम्हाला काय समजते? योग्य उदाहरणे आणि संबंधित केस कायद्यांच्या मदतीने स्पष्ट करा.

प्र.6) H.L.A. हार्टच्या अर्थ-समाजशास्त्रीय नैसर्गिक कायदा सिद्धांताचे गंभीरपणे परीक्षण करा. समकालीन युगातील सिद्धांताची प्रासंगिकता स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 6]

SEAT No. :

PE2090

[Total No. of Pages : 2

[6562]-202

First Year LL.M.

102 : CONSTITUTIONAL LAW OF INDIA

(2014 Pattern) (Credit System) (Semester - I) (Paper - II)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *Question No. 6 is compulsory, it will carry 14 marks.*
- 2) *Attempt any three questions out of the remaining questions, each will carry 12 marks.*

Q1) How does the principle of constitutional supremacy ensure the rule of law in a democratic country?

Q2) Examine how the Constitution reflects the principles of secularism and federalism mentioned in the Preamble.

Q3) “Protective discrimination is essential for achieving substantive equality in India.” Discuss this statement with reference to constitutional provisions and judicial interpretations.

Q4) Examine the challenges and limitations of implementing compensatory jurisprudence in the Indian legal framework.

Q5) Examine the impact of judicial activism on the interpretation and enforcement of Article 21. Provide examples to support your argument.

Q6) Write Short Notes. (Any Two)

- a) Separation on of power
- b) Constraints on freedom of speech
- c) Double jeopardy
- d) Uniform Civil Code

P.T.O.

Total No. of Questions : 6]

PE2090

[6562]-202

First Year LL.M.

102 : CONSTITUTIONAL LAW OF INDIA

(2014 Pattern) (Credit System) (Semester - I) (Paper - II)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :- 1) प्रश्न क्रमांक 6 अनिवार्य असून, त्याला 14 गुण असतील.
2) उरलेल्या प्रश्नांपैकी कोणतेही तीन प्रश्न लिहा, प्रत्येकाला 12 गुण असतील.
-

प्र.1) घटनात्मक सर्वोच्चतेचे तत्त्व लोकशाही देशात कायद्याचे राज्य कसे सुनिश्चित करते स्पष्ट करा?

प्र.2) उद्देशिकेत नमूद केलेल्या धर्मनिरपेक्षता आणि संघराज्यवादाच्या तत्त्वांचे प्रतिबिंब राज्यघटनेत कसे उमटते ते तपासा?

प्र.3) “भारतात मूलभूत समानता प्राप्त करण्यासाठी संरक्षणात्मक भेदभाव आवश्यक आहे.” घटनात्मक तरतुदी आणि न्यायालयीन व्याख्यांच्या संदर्भात या विधानाची चर्चा करा.

प्र.4) भारतीय कायद्यांतर्गत नुकसानभरपाई न्यायतत्त्वशास्त्राची अंमलबजावणी करण्यासमोरील आव्हाने व मर्यादा तपासून पहा.

प्र.5) अनुच्छेद 21 ची व्याख्या आणि अंमलबजावणीवर न्यायालयीन सक्रियतेचा काय परिणाम होतो हे तपासा? आपल्या युक्तिवादाचे समर्थन करण्यासाठी उदाहरणे द्या.

प्र.6) खालीलपैकी कोणत्याही दोन शॉर्ट नोट्स लिहा.

- अ) सत्तेचे पृथक्करण
- ब) अभिव्यक्ती स्वातंत्र्यावरील बंधने
- क) एकाच अपराधाबद्दल एकापेक्षा अधिक वेळा खटला चालवण्यापासूनचे संरक्षण
- ड) समान नागरी कायदा

Total No. of Questions : 6]

SEAT No. :

PE-2091

[Total No. of Pages : 2

[6562]-203

L.L.M.

103 : LEGAL RESEARCH METHODOLOGY

(2014 Pattern) (Semester - I) (Paper - III) (Credit System)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) Question No. 6 is compulsory, it carries 14 marks.*
- 2) Answer any three questions out of the remaining, each carries 12 marks.*

Q1) Define Socio-legal research. Explain various legal research models with the help of apt illustrations.

Q2) Write a detailed note on Doctrinal research.

Q3) What are the major steps of preparation of research design. Explain with the help of example.

Q4) Explain the Utility, limitations and methods of using Observation as research tool.

Q5) Describe the use of surveys as research techniques.

Q6) Write notes on any two of the following :

- a) Significance of Research
- b) Socio-metrics and Jurimetrics
- c) Online & offline sources and techniques of e-legal research
- d) Research Report

P.T.O.

Total No. of Questions : 6]

PE-2091

[6562]-203

L.L.M.

103 : कायदेशीर संशोधन पद्धती
(2014 Pattern) (Semester - I) (Paper - III) (Credit System)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना : 1) प्रश्न क्रमांक 6 अनिवार्य आहे, त्यात 14 गुण आहेत.
2) उर्वरित कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या, प्रत्येकाला 12 गुण आहेत.

-
- प्रश्न 1) सामाजिक – कायदेशीर संशोधन परिभाषित करा. योग्य उदाहरणांच्या साहाय्याने विविध कायदेविषयक संशोधन मॉडेल्स समजावून सांगा.
- प्रश्न 2) सैद्धांतिक (Doctrinal) संशोधनावर सविस्तर टिपण लिहा.
- प्रश्न 3) संशोधन डिझाइन तयार करण्याच्या प्रमुख पायऱ्या काय आहेत. उदाहरणाच्या साहाय्याने समजावून सांगा.
- प्रश्न 4) संशोधन साधन म्हणून निरीक्षणाचा वापर करण्याची उपयुक्तता, मर्यादा आणि पद्धती समजावून सांगा.
- प्रश्न 5) संशोधन तंत्र म्हणून सर्वेक्षणांच्या वापराचे वर्णन करा.
- प्रश्न 6) खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर टिपा लिहा.
अ) संशोधनाचे महत्त्व
ब) सोशियो-मेट्रिक्स आणि ज्युरिमेट्रिक्स
क) ई-कायदेशीर संशोधनाचे ऑनलाइन आणि ऑफलाइन स्रोत आणि तंत्र
ड) संशोधन अहवाल

Total No. of Questions : 6]

SEAT No. :

PE-2092

[Total No. of Pages : 2

[6562]-204

LL.M.

INTERNATIONAL LAW

104 : Introduction to International Law

(2014 Pattern) (Credit System) (Semester - I) (Paper - IV)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *Question No. 1 is compulsory, it carries 14 marks.*
- 2) *Answer any three questions out of the remaining, each carries 12 marks.*

Q1) Write Short notes on any two of the following :

- a) Responsibility of state regarding protection of environment.
- b) Use of force
- c) International Organisations as subjects of International Law
- d) Law of the sea and jurisdiction of states

Q2) “An entity does not become a state by processing essential attributes of statehood. It becomes so, when it is recognised by other states.” Critically analyse the various theories of state recognition in the light of the statement.

Q3) Critically analyse various methods of peaceful settlement of disputes by states.

Q4) Discuss the various privileges and Immunities available to diplomatic agents under International Law.

Q5) Critically analyse the practices of USA and India with respect to implementation of International Treaties and customary norms.

Q6) Explain the various sources of International Law. With the help of illustrations state the most suitable and relevant source in the contemporary times.

P.T.O.

Total No. of Questions : 6]

PE-2092

[6562]-204

LL.M.

INTERNATIONAL LAW

104 : Introduction to International Law

(2014 Pattern) (Credit System) (Semester - I) (Paper - IV)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना : 1) प्रश्न क्रमांक 1 अनिवार्य आहे, त्याला 14 गुण आहेत.

2) उरलेल्या प्रश्नांपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा, प्रत्येकाला 12 गुण आहेत.

प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणत्याही दोन वर थोडक्यात टिपा लिहा.

अ) पर्यावरण रक्षणासाठी राज्याची जबाबदारी

ब) बलाचा वापर

क) आंतरराष्ट्रीय कायद्याचा विषय म्हणून आंतरराष्ट्रीय संस्था.

ड) सामरिक कायदा आणि राज्यांचे अधिकार क्षेत्र.

प्रश्न 2) “राज्यत्वाच्या आवश्यक गुणधर्मांवर प्रक्रिया करून एखादी संस्था राज्य बनत नाही. त्यासाठी इतर राज्यांची मान्यता आवश्यक असते”. या विधानाच्या प्रकाशात राज्य मान्यताच्या विविध सिद्धांतांचे गंभीरपणे विश्लेषण करा.

प्रश्न 3) राज्यांद्वारे विवादांचे शांततापूर्ण निराकरण करण्याच्या विविध पद्धतींचे टीकात्मक विश्लेषण करा.

प्रश्न 4) आंतरराष्ट्रीय कायद्यांतर्गत डिप्लोमॅटिक एजंटना उपलब्ध असलेले विविध विशेषाधिकार आणि इम्युनिटीजची चर्चा करा.

प्रश्न 5) आंतरराष्ट्रीय करार आणि परंपरागत नियमांच्या अंमलबजावणीच्या संदर्भात यूएसए आणि भारताच्या पद्धतींचे टीकात्मक विश्लेषण करा.

प्रश्न 6) आंतरराष्ट्रीय कायद्याचे विविध स्रोत स्पष्ट करा. उदाहरणे देऊन समकालीन काळातील सर्वात योग्य आणि सुसंगत स्रोताबद्दल लिहा.

Total No. of Questions : 6]

SEAT No. :

PE-2093

[Total No. of Pages : 2

[6562]-205

F.Y. L.L.M.

PRINCIPLES OF CORPORATE LAW

105 : CLUSTER - II (Business Law)

(2014 Pattern) (Credit System) (Semester - I) (Paper - IV)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) Question No. 6 is compulsory, it carries 14 marks.
- 2) Out of the remaining attempt any Three. Each carries 12 mark.

Q1) Trace the history and evolution of corporate law in India.

Q2) 'A contract with regard to a company which has not yet come into existence cannot bind the Company'. Discuss the nature of remedies available to the third party in case of such contract.

Q3) Explain the restrictions on allotment of shares. What is the legal effect of an allotment which is irregular either because the minimum subscription has not been subscribed or because a statement in lieu of prospectus has not been Filed when required?

Q4) Examine the provisions designed to prevent the oppression of minority shareholders and the mismanagement of a company. What remedies are available to minority shareholders who face oppression or mismanagement within a company?

Q5) Discuss the concept of Corporate Social Responsibility (CSR) and its significance in modern business practices.

Q6) Write Short notes on any 2 of the following :

- a) Corporate Governance
- b) National Company Law Tribunal
- c) Kinds of Shares
- d) Debentures

P.T.O.

Total No. of Questions : 6]

PE-2093

[6562]-205

L.L.M.

PRINCIPLES OF CORPORATE LAW

105 : CLUSTER - II (Business Law)

(2014 Pattern) (Credit System) (Semester - I) (Paper - IV)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना : 1) प्रश्न क्रमांक 6 अनिवार्य आहे, त्याला 14 गुण आहेत.

2) उर्वरित प्रश्नांपैकी कोणत्याही तीन प्रश्न सोडवा. प्रत्येकाला 12 गुण आहेत.

प्रश्न 1) भारतातील कॉर्पोरेट कायद्याचा इतिहास आणि उत्क्रांती शोधा.

प्रश्न 2) 'अद्याप अस्तित्वात न आलेल्या कंपनीसंदर्भातील करार कंपनीला बांधून ठेवू शकत नाही. अशा कराराच्या बाबतीत त्रयस्थ व्यक्तीला उपलब्ध असलेल्या उपायांच्या स्वरूपावर चर्चा करा.

प्रश्न 3) समभाग वाटपावरील निर्बंध स्पष्ट करा. किमान वर्गणी सबस्क्राइब झाली नाही म्हणून किंवा आवश्यकतेनुसार प्रॉस्पेक्टसच्या बदल्यात स्टेटमेंट दाखल केले गेले नाही म्हणून अनियमित असलेल्या वाटपाचा कायदेशीर परीणाम काय होतो?

प्रश्न 4) अल्पसंख्याक भागधारकांचे दडपण आणि कंपनीचे गैरव्यवस्थापन रोखण्यासाठी तयार केलेल्या तरतुदींची तपासणी करा. एखाद्या कंपनीत दडपशाही किंवा गैरव्यवस्थापनाला सामोरे जाणाऱ्या अल्पसंख्याक भागधारकांसाठी कोणते उपाय उपलब्ध आहेत?

प्रश्न 5) कॉर्पोरेट सोशल रिस्पॉन्सिबिलिटी (सीएसआर) ही संकल्पना आणि आधुनिक व्यवसाय पद्धतींमध्ये त्याचे महत्त्व यावर चर्चा करा.

प्रश्न 6) खालीलपैकी कोणत्याही दोन वर थोडक्यात नोट्स लिहा.

अ) कॉर्पोरेट गव्हर्नन्स

ब) नॅशनल कंपनी लॉ ट्रिब्यूनल

क) शेअर्सचे प्रकार

ड) डिबेंचर्स

Total No. of Questions : 6]

SEAT No. :

PE2094

[Total No. of Pages : 2

[6562]-206

LL.M. - I

**202 : COMPARATIVE CONSTITUTIONAL LAW
(2014 Pattern) (Semester - II) (Credit System)**

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates :

- 1) *Question No. 6 is compulsory, it will carry 14 marks.*
- 2) *Attempt any three Questions out of the remaining questions, each will carry 12 marks.*

Q1) ‘Comparative Constitution is an essential tool for understanding the governance systems of other countries’. Write a detailed note on the significance and importance of the study of Comparative Constitution.

Q2) Discuss the concept of Anti-defection laws under various Constitutions. Explain the need for Anti-defection laws in a country like India with appropriate case laws.

Q3) Comparatively examine the provisions of the Parliamentary Privileges in the various Constitutions.

Q4) Explain the legal features of federalism. Can the Indian Constitution be characterized as federal? Explain with a comparative analysis of the constitutions of different countries.

Q5) What are the different types of Constitutional Amendments? Explain the process of amendment under different constitutions.

Q6) Write short notes (Any two)

- a) Evolution and Concept of Judicial Review
- b) Characteristics of the Written Constitution
- c) The concept of National Emergency in India
- d) Monarchical Form of Government

P.T.O.

Total No. of Questions : 6]

PE2094

[6562]-206

LL.M. - I

202 : COMPARATIVE CONSTITUTIONAL LAW

(2014 Pattern) (Semester - II) (Credit System)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास/

/एकूण गुण : 50

सूचना :- 1) प्रश्न क्रमांक 6 अनिवार्य आहे, त्यात 14 गुण असतील.

2) उर्वरित प्रश्नांपैकी कोणतेही तीन प्रश्न वापरण्याचा प्रयत्न करा. प्रत्येकास 12 गुण असतील.

प्र.1) 'तुलनात्मक राज्यघटना हे शासन व्यवस्था समजून घेण्यासाठी आवश्यक साधन आहे' तुलनात्मक राज्यघटनाचा अभ्यासाचे महत्त्व यावर तपशीलवार नोंद लिहा.

प्र.2) विविध राज्यघटनांतर्गत पक्षांतर विरोधी कायद्यांच्या संकल्पनेची चर्चा करा. भारतासारख्या देशात पक्षांतर विरोधी कायद्याची योग्य केस कायद्यांद्वारे गरज समजावून सांगा.

प्र.3) विविध राज्यघटनामधील संसदीय विशेषाधिकारांच्या तरतुदींचे तुलनात्मक परीक्षण करा.

प्र.4) संघराज्याची कायदेशीर वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. भारतीय राज्यघटनेचे संघराज्याची वैशिष्ट्य आहेत असे मानता येईल का? विविध देशांच्या संविधानांचे तुलनात्मक विश्लेषण करून स्पष्टीकरण द्या.

प्र.5) राज्यघटना दुरुस्त्यांचे विविध प्रकार कोणते आहेत? वेगवेगळ्या राज्यघटनांतर्गत दुरुस्तीची प्रक्रिया स्पष्ट करा.

प्र.6) नोट्स लिहा. (कोणत्याही दोन)

- अ) न्यायिक पुनरावलोकनाची उत्क्रांती आणि संकल्पना
- ब) लिखित राज्यघटनेची वैशिष्ट्ये
- क) भारतातील राष्ट्रीय आणीबाणीची संकल्पना
- ड) शासनाचे राजशाही स्वरूप

Total No. of Questions : 6]

SEAT No. :

PE2095

[Total No. of Pages : 2

[6562]-207

LL.M. - I

**203 : LAW MAKING IN INDIAN POLITY AND STATUTORY
INTERPRETATION
(2014 Credit Pattern) (Semester - II)**

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *Question No. 6 is compulsory, it will carry 14 marks.*
- 2) *Attempt any three Questions out of the remaining questions, each will carry 12 marks.*

Q1) 'Law and Morality sometimes go hand in hand and sometimes it is contrary to each other' explain the inter-relation between law and morality.

Q2) 'Rules of interpretation require a statute to be interpreted not only as per text but also in the context in which it is given' Explain with the help of the Golden Rule of Interpretation.

Q3) Taxing statutes are interpreted strictly however there can be liberal interpretation so far as exemptions are concerned. Explain the provision with special emphasis on the structure of the taxing statute.

Q4) Is Delegated Legislation subjected to any control? Substantiate your answers with relevant Case law.

Q5) Write a critical note on Judicial Law making in India.

Q6) Write short notes (any Two).

- a) Sententia-legis
- b) Objectives of Criminal Law
- c) Rule of Harmonious Construction
- d) Interpretation of International Law

P.T.O.

Total No. of Questions : 6]

PE2095

[6562]-207

LL.M. - I

**203 : LAW MAKING IN INDIAN POLITY AND STATUTORY
INTERPRETATION**

(2014 Credit Pattern) (Semester - II)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास/

/एकूण गुण : 50

सूचना :- 1) प्रश्न क्रमांक 6 अनिवार्य आहे, त्यात 14 गुण असतील.

2) उर्वरित प्रश्नांपैकी कोणतेही तीन प्रश्न उत्तर देण्याचा प्रयत्न करा. प्रत्येकाला 12 गुण असतील.

प्र.1) कायदा आणि नैतिकता कधी हातात हात घालून जातात तर कधी एकमेकांच्या विरोधात असतात. कायदा आणि नैतिकता यांच्यातील परस्परसंबंध स्पष्ट करा.

प्र.2) 'व्याख्येच्या नियमांना केवळ मजकुराप्रमाणेच नव्हे तर त्यातही ज्या संदर्भात ते दिले आहे ते अर्थ लावणे आवश्यक आहे.' अर्थ लावण्याच्या सुवर्ण नियमाच्या मदतीने स्पष्ट करा.

प्र.3) कर आकारणी कायद्यांचा काटेकोरपणे अर्थ लावला जातो परंतु जे सूट संबंधित आहेत त्याचा उदारमतवादी अर्थ लावला जाऊ शकतो. कर आकारणी कायदांच्या संरचनेवर विशेष भर देऊन तरतूद स्पष्ट करा.

प्र.4) प्रत्यायोजित कायदे कोणत्याही नियंत्रणाच्या अधीन आहेत का? तुमची उत्तरे केस कायदासह सिद्ध करा.

प्र.5) भारतातील न्यायिक कायद्याच्या निर्मितीवर एक टीप लिहा.

प्र.6) टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

अ) सेंटेंशिया-लेगीस (Sententia-legis)

ब) फौजदारी कायद्याची उद्दिष्टे

क) सुसंवादी रचना नियम (Rule of Harmonious Construction)

ड) आंतरराष्ट्रीय कायद्याचे अर्थ लावणे

Total No. of Questions : 6]

SEAT No. :

PE2096

[Total No. of Pages : 1

[6562]-208
F.Y. LL.M.
INTERNATIONAL LAW
204 : International Institutions
(2014 Pattern) (Semester - II) (Cluster - I)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) Question no. 1 is compulsory, it will carry 14 marks. (7 marks each).
- 2) Answer any three questions out of the remaining, each will carry 12 marks.

Q1) Write short note any TWO of the following

- a) The association of south east Asian nations (ASIAN)
- b) The United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization. (UNESCO)
- c) The League of Nation (LON)
- d) The Court of Arbitration.

Q2) “In the Global development , International organizations are playing important role”. Discuss the importance, nature and various functions of International organizations.

Q3) “The most negative aspect of the Security council is the misuse of Veto power by the five permanent members”. Express your views with the help of examples.

Q4) “The North Atlantic treaty organization was established for collective defense whereby its member states are agree to mutual defense”. Critically analyze the role of NATO with reference to Ukraine - Russia war.

Q5) “The International court of justice have contentious as well as Advisory jurisdiction but with limitations”. Explain in detail the limitations of the ICJ.

Q6) According to Tunkin-“International organizations are an association of states. established on the basis of treaty in accordance with International law”. Explain the legal function of the International organizations.

Total No. of Questions : 6]

SEAT No. :

PE2097

[Total No. of Pages : 2

[6562]-209

First Year LL.M.

BUSINESS LAW (Specialization)

205 : Law of Contract - General Principles

(2014 Pattern) (Credit System) (Semester - II) (Cluster - II)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) Q.6 question is compulsory. It carries 14 marks.
- 2) Attempt any three questions out of remaining questions. All remaining questions carries 12 marks each.

Q1) Discuss the provisions of dissolution of firms under partnership act. **[12]**

Q2) Mere mental acceptance without expression of words or conduct is not considered as acceptance - Explain with the help of decided cases. **[12]**

Q3) Explain various modes of discharge of contract. **[12]**

Q4) Who is Unpaid seller? What are the rights of unpaid seller? Explain rules exercising the Rights of Lien by an unpaid seller? **[12]**

Q5) Explain the difference between Condition and Warranties. **[12]**

Q6) Write short notes on. (Any 2) **[14]**

- a) Consideration
- b) Undue Influence
- c) Doctrine of Caveat Emptor
- d) Government Contracts

P.T.O.

Total No. of Questions : 6]

PE2097

[6562]-209

First Year LL.M.

BUSINESS LAW (Specialization)

205 : Law of Contract - General Principles

(2014 Pattern) (Credit System) (Semester - II) (Cluster - II)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :- 1) सहाव्या क्रमांकाचा प्रश्न अनिवार्य आहे. त्याला 14 गुण आहेत.
2) उर्वरित प्रश्नांपैकी कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा. उर्वरित सर्व प्रश्नांना प्रत्येकी 12 गुण आहेत.
-

प्र.1) भागीदारी कायद्यांतर्गत फर्म्सच्या विसर्जनाच्या तरतुदींची चर्चा करा. [12]

प्र.2) शब्द किंवा वर्तन व्यक्त न करता केवळ मानसिक स्वीकृती ही स्वीकृती मानली जात नाही. न्यायालयीन निवाड्यांसहित स्पष्ट करा. [12]

प्र.3) करार पूर्ण करण्याच्या विविध पद्धती स्पष्ट करा. [12]

प्र.4) न भरलेला विक्रेता कोण आहे? न भरलेल्या विक्रेत्याचे काय अधिकार आहेत? न भरलेल्या विक्रेत्याने लीनचा अधिकार वापरण्याचे नियम स्पष्ट करा. [12]

प्र.5) अट आणि वॉरंटीमधील फरक स्पष्ट करा. [12]

प्र.6) टीपा लिहा. (कोणत्याही 2) [14]

- अ) विचार
- ब) अनुचित प्रभाव
- क) सावधानता खरेदीदाराचा सिद्धांत
- ड) सरकारी करार

Total No. of Questions : 6]

SEAT No. :

PE2099

[Total No. of Pages : 2

[6562]-211

S.Y. LL.M.

**302 : LAW, SCIENCE AND TECHNOLOGY
(2014 Pattern) (Semester - III) (Credit System)**

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *Question No. 6 is compulsory.*
- 2) *Out of the remaining questions, answer any three questions.*
- 3) *Question No. 6 carries 14 marks and all other questions carry 12 marks each.*

Q1) Explain the concept of sustainable and equitable development in the context of developments in Science and Technology.

Q2) Discuss the need for legal control of Science and Technology.

Q3) Explain the law relating to privacy with the help of legal provisions and decided cases in the backdrop of developments in Science and Technology.

Q4) Explain with the help of judicial decisions how technology has enhanced and improved access to justice?

Q5) Discuss the legal control of nuclear technology at the national and international level.

Q6) Write notes on (any two)

- a) Significance of Forensic Science in Criminal Matters
- b) Debatable issues in biotechnological innovations
- c) Use of science and technology in legal proceedings
- d) Regulatory requirements for clinical trials

P.T.O.

Total No. of Questions : 6]

PE2099

[6562]-211

S.Y. LL.M.

**302 : LAW, SCIENCE AND TECHNOLOGY
(2014 Pattern) (Semester - III) (Credit System)**

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :-
- 1) प्रश्न क्रमांक 6 अनिवार्य आहे.
 - 2) उरलेल्या प्रश्नांपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या.
 - 3) प्रश्न क्रमांक 6 साठी 14 गुण आहेत आणि इतर सर्व प्रश्नांना प्रत्येकी 12 गुण आहेत.
-

प्र.1) विज्ञान आणि तंत्रज्ञानातील विकासाच्या संदर्भात शाश्वत आणि न्याय्य विकासाची संकल्पना स्पष्ट करा.

प्र.2) विज्ञान आणि तंत्रज्ञानाच्या कायदेशीर नियंत्रणाच्या गरजेची चर्चा करा.

प्र.3) विज्ञान आणि तंत्रज्ञानातील विकासाच्या पार्श्वभूमीवर कायदेशीर तरतुदी आणि निर्णय झालेल्या प्रकरणांच्या मदतीने गोपनीयतेची संबंधित कायद्याचे स्पष्टीकरण करा.

प्र.4) न्यायिक निर्णयांच्या मदतीने न्यायाच्या आवाक्याची कार्यक्षमता वाढविण्यात आणि सुधारणा घडविण्यात तंत्रज्ञानाची कशी मदत होते ते स्पष्ट करा.

प्र.5) राष्ट्रीय आणि आंतरराष्ट्रीय स्तरावर अणु तंत्रज्ञानाच्या कायदेशीर नियंत्रणावर चर्चा करा.

प्र.6) टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

- अ) फौजदारी प्रकरणांमध्ये न्यायवैद्यक शास्त्राचे महत्त्व
- ब) जैवतंत्रज्ञानाच्या शोधांमध्ये वादग्रस्त मुद्दे
- क) कायदेशीर कार्यवाहीमध्ये विज्ञान आणि तंत्रज्ञानाचा वापर
- ड) क्लिनिकल चाचण्यांसाठी नियामक आवश्यकता

Total No. of Questions : 6]

SEAT No. :

PE-2100

[Total No. of Pages : 2

[6562]-212

S.Y. LL.M.

INTERNATIONAL LAW

**303 : Private International Law (Specialization)
(2014 Pattern) (Credit System) (Semester - III)**

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *Question No. 1 is compulsory, it carries 14 marks.*
- 2) *Answer any three questions out of the remaining, each carries 12 marks.*

Q1) Write notes on any two of the following :

- a) Proof of Foreign Law and Exclusion of Foreign Law
- b) Incidental questions
- c) Classification of Private International Law
- d) Stay of Suits–forum of Selection and Arbitration

Q2) Explain briefly the concepts of Domicile, Nationality and Residence under Private International Law with suitable illustrations.

Q3) ‘Private International law is that part of law which comes into operation whenever the court is faced with a claim that contains a foreign element’. In the light of the above statement, explain the significance of Private International Law.

Q4) ‘In England, there is immunity from suits, but in different matters theory of absolute immunity, restricted immunity and provisions of State Immunity Act, 1978 are applicable.’ Elaborate with the help of appropriate illustrations.

Q5) Explain Jurisdiction in Personam and Jurisdiction in Rem. Also elucidate the limitation on jurisdiction.

Q6) ‘Characterization is one of the most complicated stages of Private International Law.’ Highlight the statement with the help of various process of characterization in practice.

P.T.O.

Total No. of Questions : 6]

PE-2100

[6562]-212

S.Y. LL.M.

INTERNATIONAL LAW

303 : Private International Law (Specialization)

(2014 Pattern) (Credit System) (Semester - III)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना : 1) प्रश्न क्रमांक 1 अनिवार्य आहे, त्याला 14 गुण आहेत.

2) उर्वरित कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या, प्रत्येकाला 12 गुण आहेत.

प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर टिपा लिहा.

- अ) परदेशी कायद्याचा पुरावा आणि परकीय कायद्याचे एक्सकलूजन
- ब) इंसिडेंटल प्रश्न
- क) खाजगी आंतरराष्ट्रीय कायद्याचे वर्गीकरण
- ड) स्टे ऑफ सूट – निवड आणि लवादाचे मंच

प्रश्न 2) खाजगी आंतरराष्ट्रीय कायद्या अंतर्गत अधिवास, राष्ट्रीयत्व आणि निवास या संकल्पना योग्य उदाहरणांच्या मदतीने थोडक्यात स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) खाजगी आंतरराष्ट्रीय कायदा हा कायद्याचा तो भाग आहे जो जेव्हा न्यायालयाला परदेशी घटक असलेल्या दाव्याचा सामना करावा लागतो तेव्हा कार्यान्वित होतो. वरील विधानाच्या प्रकाशात खाजगी आंतरराष्ट्रीय कायद्याचे महत्त्व स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) 'इंग्लंडमध्ये दाव्यांपासून इम्युनिटी आहे, परंतु निरनिराळ्या बाबतीत अबसोल्यूट इम्युनिटी, रेस्ट्रिक्टेड इम्युनिटी आणि स्टेट इम्युनिटी कायदा, 1978 च्या तरतुदी लागू आहेत.' योग्य उदाहरणांच्या मदतीने स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) जूरिस्टिक्शन इन रेम अथवा जूरिस्टिक्शन इन पर्सोनाम स्पष्ट करा. अधिकारक्षेत्रावरील मर्यादा देखील स्पष्ट करा.

प्रश्न 6) 'व्यक्तिचित्रण हा खाजगी आंतरराष्ट्रीय कायद्याच्या सर्वात गुंतागुंतीच्या टप्प्यांपैकी एक आहे.' व्यवहारातील व्यक्तिचित्रणाच्या विविध प्रक्रियेच्या मदतीने विधान हायलाइट करा.

Total No. of Questions : 6]

SEAT No. :

PE-2101

[Total No. of Pages : 2

[6562]-213

S.Y. L.L.M.

CONSUMER LAW

**304 : Cluster - II (Business Law) (Specialisation)
(2014 Pattern) (Credit System) (Semester - III)**

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *Question No. 1 is compulsory. It carries 14 marks.*
- 2) *Out of remaining, attempt any three. It carries 12 marks each.*

Q1) Write detailed notes on (any two):

- a) Unfair Trade Practices
- b) Deficiency in Insurance services
- c) Constitution of National Commission

Q2) Explain the historical development of consumer protection law in India with the help of landmark cases.

Q3) Define 'consumer'. Explain the mechanism for the enforcement of consumer rights under the Consumer Protection Act, 2019.

Q4) Explain the deficiency in services in the banking and financial sector in the light of consumer rights in India.

Q5) Elucidate the salient features of the Consumer Protection Act, 2019.

Q6) Discuss the conflict between the Consumer Protection Act and the other enactments with the help of relevant provisions.

P.T.O.

Total No. of Questions : 6]

PE-2101

[6562]-213

S.Y. L.L.M.

CONSUMER LAW

304 : Cluster - II (Business Law) (Specialisation)

(2014 Pattern) (Credit System) (Semester - III)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना : 1) प्रश्न क्रमांक 1 अनिवार्य आहे, या प्रश्नाला 14 गुण आहेत.

2) उर्वरित प्रश्नांपैकी, कोणतेही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. प्रत्येक प्रश्नाला 12 गुण आहेत.

प्रश्न 1) तपशीलवार टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :

अ) अनुचित व्यापार पद्धती

ब) विमा सेवांमध्ये कमतरता

क) राष्ट्रीय आयोगाची रचना

प्रश्न 2) भारतातील ग्राहक संरक्षण कायद्याचा ऐतिहासिक विकास न्यायालयीन प्रकरणांच्या मदतीने स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) 'ग्राहक' ची व्याख्या द्या. ग्राहक संरक्षण कायदा, 2019 अंतर्गत ग्राहक हक्कांच्या अंमलबजावणीची यंत्रणा स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) भारतीय कायद्यांतर्गत बँकिंग आणि वित्तीय क्षेत्राच्या सेवेतील कमतरता ग्राहक हक्कांच्या अनुशंगाने स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) ग्राहक संरक्षण कायदा, 2019 ची ठळक वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

प्रश्न 6) ग्राहक संरक्षण कायदा आणि इतर अधिनियमांमधील संघर्षाची चर्चा संबंधित तरतुदींच्या साहाय्याने करा.

Total No. of Questions : 6]

SEAT No. :

PE2102

[Total No. of Pages : 2

[6562]-214

Second Year LL.M.

401 : INTERNATIONAL ECONOMIC LAW

(Specialization Subject Cluster - I)

(2014 Pattern) (Semester - IV) (Credit System)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates :

- 1) Question No. 6 is compulsory & out of the remaining attempt any three questions.*
- 2) Question No. 6 carries 14 Marks and all other questions carry 12 marks each.*

Q1) Explain the concept and sources of International Economic Law. What is the relationship between National and International Economic Law

Q2) Discuss the importance and functions of International Monetary Fund in maintaining the balance of payments. Briefly explain the concept of Special Drawing Rights (SDR)

Q3) Explain the principles of International Investment Law relating to treatment of foreign investment referring to bilateral investment treaties.

Q4) Explain in detail using relevant cases the Dispute Settlement System under WTO.

Q5) Critically evaluate the MNC and Labour Relations in Developing Nations. What is the role of United Nations in maintaining the labour standards.

Q6) Write short notes on (Any two)

- a) Interrelationship between law and economics
- b) Asian Development Bank
- c) Impact of NIEO
- d) Significance of Permanent Sovereignty over Natural Resources

P.T.O.

Total No. of Questions : 6]

PE2102

[6562]-214

Second Year LL.M.

401 : INTERNATIONAL ECONOMIC LAW

(Specialization Subject Cluster - I)

(2014 Pattern) (Semester - IV) (Credit System)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास/

/एकूण गुण : 50

- सूचना :- 1) प्रश्न क्रमांक 6 अनिवार्य आहे आणि उर्वरित पैकी कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा.
2) प्रश्न क्रमांक 6 ला 14 गुण आहेत आणि इतर सर्व प्रश्नांना प्रत्येकी 12 गुण आहेत.

प्र.1) आंतरराष्ट्रीय आर्थिक कायद्याची संकल्पना आणि स्रोत स्पष्ट करा. राष्ट्रीय आणि आंतरराष्ट्रीय आर्थिक कायद्यातील संबंध काय आहे?

प्र.2) देयकांचा समतोल राखण्यात आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधीचे महत्त्व आणि कार्ये यावर चर्चा करा. विशेष रेखांकन अधिकार (SDR) ची संकल्पना थोडक्यात स्पष्ट करा.

प्र.3) द्विपक्षीय गुंतवणूक करारांच्या संदर्भात परदेशी गुंतवणुकीच्या उपचारांशी संबंधित आंतरराष्ट्रीय गुंतवणूक कायद्याची तत्वे स्पष्ट करा.

प्र.4) संबंधित प्रकरणांचा वापर करून WTO अंतर्गत विवाद निवारण प्रणालीचे तपशीलवार स्पष्टीकरण द्या.

प्र.5) विकसनशील राष्ट्रांमधील बहुराष्ट्रीय कंपन्या आणि कामगार संबंधांचे गंभीर मूल्यांकन करा. कामगार मानके राखण्यात संयुक्त राष्ट्रांची भूमिका काय आहे?

प्र.6) कोणत्याही दोन वर नोट्स लिहा :

- अ) कायदा आणि अर्थशास्त्र यांच्यातील परस्परसंबंध
- ब) आशियाई विकास बँक (Asian Development Bank)
- क) NIEO चा प्रभाव
- ड) नैसर्गिक संसाधनांवर कायमस्वरूपी सार्वभौमत्वाचे महत्त्व

Total No. of Questions : 6]

SEAT No. :

PE2103

[Total No. of Pages : 2

[6562]-215

LL.M. - II

BUSINESS LAW

402 : Banking and Negotiable Instrument

(Specialization Subject Cluster - II)

(2014 Pattern) (Semester-IV) (Credit System)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *Sixth question is compulsory. Attempt any three questions out of remaining questions.*
- 2) *Sixth Question carry 14 Marks and all remaining questions carries 12 marks each.*

Q1) Discuss various kinds of negotiable instruments and their essential requirements as given under the negotiable instruments Act 1881.

Q2) What are the various benefits provided to the special classes of customer like lunatics and minor, partnership, corporations and local authorities?

Q3) Critically examine the role of government and its agencies in controlling of the management of Bank.

Q4) Elaborate the provisions relating to suspension of business and winding up of Banking companies under banking regulation Act, 1949.

Q5) What do you mean by 'Dishonor of Cheque'. Explain provisions of negotiable act relating to dishonor of cheque with the help of recent trends in India.

Q6) Write note (any Two).

- a) Information technology in banking sector
- b) Banker's lien
- c) Credit control by RBI
- d) Monetary mechanism for credit control

P.T.O.

Total No. of Questions : 6]

PE2103

[6562]-215

LL.M. - II

BUSINESS LAW

402 : Banking and Negotiable Instrument

(Specialization Subject Cluster - II)

(2014 Pattern) (Semester-IV) (Credit System)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :- 1) सहावा प्रश्न अनिवार्य आहे. उर्वरित प्रश्नांपैकी कोणतेही तीन प्रश्न सोडविण्याचा प्रयत्न करा.
2) सहाव्या प्रश्नास 14 गुण आहेत आणि उर्वरित सर्व प्रश्नांना प्रत्येकी 12 गुण आहेत.

प्र.1) निगोशिएबल इन्स्ट्रुमेंट्स ऍक्ट, 1881 अंतर्गत दिलेल्या विविध प्रकारच्या निगोशिएबल इन्स्ट्रुमेंट्स आणि त्यांच्या आवश्यक गरजांची चर्चा करा.

प्र.2) वेडे आणि अल्पवयीन, भागीदारी, कॉर्पोरेशन आणि स्थानिक अधिकारी यासारख्या ग्राहकांच्या विशेष वर्गांना कोणते विविध फायदे प्रदान केले जातात?

प्र.3) बँकेच्या व्यवस्थापनावर नियंत्रण ठेवण्यासाठी सरकार आणि त्यांच्या एजन्सींच्या भूमिकेचे गंभीरपणे परीक्षण करा.

प्र.4) बँकिंग नियमन कायदा, 1949 अंतर्गत व्यवसाय निलंबन आणि बँकिंग कंपन्यांच्या संपुष्टात आणण्यासंबंधीच्या तरतुदी स्पष्ट करा.

प्र.5) “चेकचा अपमान” म्हणजे काय? भारतातील अलीकडील ट्रेंडच्या मदतीने चेकच्या अनादराशी संबंधित निगोशिएबल कायद्याच्या तरतुदी स्पष्ट करा.

प्र.6) टीप लिहा. (कोणत्याही दोन)

- अ) बँकिंग क्षेत्रातील माहिती तंत्रज्ञान
- ब) बँकरचा धारणाधिकार
- क) RBI द्वारे क्रेडिट नियंत्रण
- ड) पत नियंत्रणासाठी आर्थिक यंत्रणा

